

Statenmededeling

Onderwerp

Gevolgen van de transitie veehouderij op vergunningverlening, toezicht en handhaving inclusief de daaruit voortvloeiende kosten en bekostiging.

Datum

26 november 2019

Documentnummer

GS: 4607461

PS: 4620155

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

Gedeputeerde Staten hebben invulling gegeven aan de in het bestuursakkoord toegezegde steun aan de Brabantse gemeenten vanwege de verwachte piek in werkzaamheden bij agrarische vergunningverlening. Een ambtelijke taskforce transitie veehouderij VTH heeft deze werkzaamheden gekwantificeerd en hierover een rapport opgesteld. De provincie is bereid om de kosten die voortvloeien uit het meest verregaande en uitgebreide maatregelenpakket voor haar rekening te nemen op voorwaarde dat:

- De hiermee gepaard gaande werkzaamheden, die zijn becijferd op 15 fte ofwel € 2,0 miljoen per jaar, voor de periode 2020 t/m 2022, worden belegd bij de omgevingsdiensten.
- Alle gemeenten zorgdragen voor het actualiseren en het op orde houden van het web-BVB (Bestand Veehouderij Bedrijven) én de Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (BZV) toepassen, door de uitvoering hiervan in handen te leggen van de omgevingsdiensten waarvoor, voor de duur van het bestuursakkoord, in totaal € 0,7 miljoen beschikbaar wordt gesteld.

Gedeputeerde Staten stellen bestuursakkoordmiddelen beschikbaar voor een capaciteitsuitbreiding in het programma Omgevingsrecht en voor een mogelijke toename van bezwaar en beroep-procedures, voor in totaal € 1,1 miljoen.

Tevens wordt in 2020 een eenmalige bijdrage geleverd aan de projectkosten voor het vervolg op de (reeds gestarte) wervingscampagne voor nieuw personeel bij de omgevingsdiensten, het implementeren van (efficiency) maatregelen en de daarmee samenhangende noodzakelijke veranderkracht bij de omgevingsdiensten tot een maximum van € 1,3 miljoen.

Aanleiding

Het bestuursakkoord 2019-2023 bevat de volgende passage:

"..... zetten we de geïntensiveerde inspanningen op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving voort. Om de te verwachte piek in het aantal vergunningaanvragen voor stalaanpassingen in 2020 op te kunnen vangen, breiden wij tijdelijk de personele capaciteit uit. Ook het programma 'Intensivering toezicht veehouderij' zetten we voort. We ondersteunen gemeenten bij de uitvoering van de extra VTH-taken, mits die gemeenten het Bestand Veehouderij Bedrijven (BVB) actueel hebben en de Brabantse Zorg-vuldigheidsscore Veehouderij (BZV) zichtbaar toepassen via de BZV-applicatie".

Datum

26 november 2019

Documentnummer

GS: 4607461

PS: 4620155

Bovenstaande passage gaat in op de verwachte piek in het aantal vergunningaanvragen, de gevolgen daarvan op de uitvoering door omgevingsdiensten en op de wijze waarop door de provincie ondersteuning kan worden geboden aan de gemeenten.

Bevoegdheid

Het grootste deel van de in beeld gebrachte extra capaciteitsbehoefte heeft betrekking op werkzaamheden waarvoor de provincie bevoegd gezag is; namelijk activiteiten in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb). De overige capaciteitsbehoefte betreft het gemeentelijk bevoegde gezag vanuit de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Gedeputeerde Staten respecteert die verantwoordelijkheid, maar is desondanks bereid om ook deze (meer-)kosten voor haar rekening te nemen. Dit echter op voorwaarde dat:

- Dat de uitvoering van de aanvullende provinciale en gemeentelijke taken worden belegd bij de omgevingsdiensten;
- Dat alle gemeenten zorgdragen voor het actualiseren én het op orde houden van het web-BVB door de uitvoering hiervan in handen te leggen van de omgevingsdiensten.
- Dat alle gemeenten aan het uitvoeren van de BZV-toets voldoende aandacht schenken door de uitvoering hiervan te beleggen bij de omgevingsdiensten.

Daarbij verwacht Gedeputeerde Staten dat er Brabant-breed steun is voor het meest verregaande en uitgebreide maatregelenpakket.

Om regie te kunnen houden in een complex speelveld met 3 omgevingsdiensten en 62 gemeenten heeft het onze voorkeur om aan de ondersteuning van gemeenten de voorwaarde te verbinden dat de uitvoering van de extra taken op de agrarische vergunningverlening dient te worden belegd bij een van de Brabantse omgevingsdiensten. Besluitvorming hierover loopt via het Algemeen Bestuur van de drie omgevingsdiensten in november en december 2019.

Kernboodschap

De drie Brabantse omgevingsdiensten hebben voor de zomerperiode een notitie opgesteld over de ontwikkelingen in de Brabantse veehouderij en wat daarvan de gevolgen zijn voor omgevingsdiensten.

Het gaat daarbij om de extra VTH- werkzaamheden boven op de autonome ontwikkelingen en de reguliere VTH-taken in de periode 2020 tot en met 2022. Vervolgens werd een ambtelijke taskforce opgericht en deze kreeg de opdracht om te adviseren over hoe om te gaan met het capaciteitsvraagstuk voor de agrarische vergunningverlening in de periode 2020 - 2022.

Datum

26 november 2019

Documentnummer

GS: 4607461

PS: 4620155

De vier belangrijkste ontwikkelingen vanwege de versnelling van de transitie van de veehouderij zijn:

- De warme sanering varkenshouderij,
- De Stoppersregeling in relatie tot het Besluit emissiearme huisvesting,
- Het voldoen aan de Provinciale Verordening natuurbescherming en
- De uitwerkingspraktijk van het project intensivering Toezicht Veehouderijen.

Het advies van de taskforce beperkt zich tot de taken van de drie omgevingsdiensten. Er is ingegaan op een tweetal vragen; namelijk welke organisatorische- en personele maatregelen zijn er nodig om de piek in de werkzaamheden het hoofd te bieden en welke bestuurlijke keuzes zijn noodzakelijk om te komen tot een werkbare situatie zodat de wettelijke taken goed en zorgvuldig worden uitgevoerd?

De taskforce besprak diverse maatregelen die het capaciteitsvraagstuk kunnen verkleinen. De meest kansrijke en de minst risicovolle maatregelen zijn verder uitgewerkt. Deze zijn onderverdeeld in drie maatregelenpakketten.

Het eerste pakket bevat maatregelen die vallen binnen de werkingssfeer van de omgevingsdiensten. Hiermee kunnen de omgevingsdiensten direct aan de slag gaan. Het betreft het anders en efficiënter uitvoeren van werkprocessen en werkverdeling. Het tweede en derde maatregelenpakket bevat maatregelen die vragen om een bestuurlijk standpunt van de provincie en de gemeenten. Voor de concrete maatregelen wordt verwezen naar het bijgevoegde eindrapport van de ambtelijke taskforce.

Op 24 oktober heeft de ambtelijke taskforce het eindrapport aangeboden aan de bestuurlijke taskforce. Naast gedeputeerde Grashoff bestaat deze stuurgroep een zestal burgemeesters en wethouders, evenwichtig verdeeld over de omgevingsdienstregio's. De bestuurlijke taskforce heeft een aanbevelingsbrief opgesteld die is gericht aan het Dagelijks Bestuur van iedere omgevingsdienst. Daarin wordt geadviseerd om het meest verregaande maatregelenpakket te omarmen en dit voor te leggen aan ieder Algemeen Bestuur. De taskforce benadrukt dat de voorgestelde maatregelen vooral hun efficiency behalen als Brabant-breed en regionaal dezelfde bestuurlijke keuzes worden gemaakt.

Het meest verregaande maatregelenpakket leidt tot de minst grote aanvullende capaciteitsbehoefte. Die komt uit op circa 15 fte per jaar, gedurende de periode 2020 t/m 2022. Hiervan heeft 80% betrekking op het provinciaal bevoegd gezag en 20% betreft het gemeentelijk bevoegd gezag.

Dit is overigens fors lager dan waar rekening mee werd gehouden. Voor het verschijnen van het rapport van de taskforce werd uitgegaan van een extra capaciteitsbehoefte van ± 70 fte per jaar (periode 2020-2022).

Datum

26 november 2019

Documentnummer

GS: 4607461

PS: 4620155

Consequenties

Kosten

Er worden verschillende typen kosten onderscheiden. Het betreft:

- Aanvullende (vergunning)capaciteit voor omgevingsdiensten
- Aanvullende provinciale capaciteit
- Eenmalige projectkosten

Aanvullende VTH-capaciteit voor omgevingsdiensten

Uitgaande van het meest verregaande maatregelenpakket komt de extra capaciteitsbehoefte uit op 15 fte per jaar (periode 2020 t/m 2022). Dit komt neer op een bedrag van ruim € 6,1 miljoen voor de gehele periode. Daarnaast wordt er voor het actualiseren en het op orde houden van het web-BVB € 0,7 miljoen beschikbaar gesteld.

Provinciale kosten

De provincie beschikt over onvoldoende capaciteit (1,5 fte) voor de transitie veehouderij, onderdeel VTH. Het organisatiekostenbudget (OKB) wordt verhoogd met € 0,7 miljoen (door inzet van bestuursakkoordmiddelen). Daarnaast wordt rekening gehouden met een toename van bezwaar- en beroepsprocedures. Hiervoor wordt € 0,4 miljoen geraamd. In totaal betreft het € 1,1 miljoen voor de duur van het bestuursakkoord.

Eenmalige projectkosten

Onlangs zijn de omgevingsdiensten op verzoek van de provincie gestart met de voorbereidingen voor de werving van nieuw personeel. Voor 2020 wordt rekening gehouden worden met eenmalige kosten voor het vervolg op reeds in gang gezette wervingscampagne, het implementeren van de maatregelpakketten inclusief ondersteuning in de noodzakelijke veranderkracht bij de omgevingsdiensten. In totaal gaat het hierbij om € 1,3 miljoen.

Bekostiging

Leges

Voor zover de kosten betrekking hebben op het provinciaal bevoegd gezag geldt in beginsel dat deze kosten worden gecompenseerd door legesinkomsten of door het doorleggen van kosten van verklaringen van geen bedenkingen (Vvgb's). De extra inkomsten zijn geraamd op € 4,4 miljoen (2020 t/m 2022).

Bestuursrapportage 2019

Ten behoeve van het bestuursakkoord zijn er bij de Bestuursrapportage 2019 middelen beschikbaar gesteld voor vergunningverlening, toezicht en handhaving wegens de transitie veehouderij. Hierbij gaat het om € 5,5 miljoen, waarvan € 0,5 miljoen betrekking heeft op 2019. Er resteert daardoor € 5,0 miljoen.

De totale kosten komen uit op € 9,3 miljoen. Hiervoor is voldoende dekking (bestuursakkoordmiddelen en leges) beschikbaar.

Datum

26 november 2019

Documentnummer

GS: 4607461

PS: 4620155

Risico's

Er gaan de nodige onzekerheden gepaard met het in gang gezette traject. Dit betreft onder andere het bestuurlijk (gemeentelijk) draagvlak, de werving van voldoende en gekwalificeerd personeel, het implementeren van de (efficiency) maatregelen en de ontwikkelingen rondom stikstof. Beheersmaatregelen zijn (voor zover mogelijk) in beeld gebracht, maar desondanks is het niet uit te sluiten dat er aanvullende middelen nodig zijn.

Bij het vaststellen van de begroting 2020 is er € 10 miljoen ten laste van de vrije begrotingsruimte geormerkt voor het begrotingsprogramma Natuur en milieu. Een deel hiervan is bestemd voor vergunningverlening, toezicht en handhaving transitie veehouderij. Indien blijkt dat er aanvullende middelen nodig zijn, dan zullen wij daarvoor, onderbouwd, een voorstel aan uw Staten voorleggen.

Europese en internationale zaken

Niet van toepassing.

Communicatie

Niet van toepassing.

Vervolg

Op 4 december 2019 organiseert de provincie een informatiebijeenkomst over dit thema voor bestuurders en ambtenaren van gemeenten, provincie en omgevingsdiensten. Gedeputeerden Spierings en Grashoff zullen daarbij aanwezig zijn.

Bijlagen

- Eindrapport ambtelijke taskforce transitie veehouderij VTH

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Programmamanager: mevrouw M.J. van den Dries, mvddries@brabant.nl.

Opdrachtnemer: de heer C.A.L. van Daal, cvdaal@brabant.nl.